

LBRIS

We know
books

DANIELA
BORȚEA

SĂ PLECI SAU SĂ RĂMÂI?

LANTUL
ADICȚIEI

VOLUMUL

1.

*Dependența vine în multe feluri. Dar oare este iubirea
o zală suficient de puternică să îi facă față?*

EDITURA
CREATOR
BRAȘOV, 2022

CUPRINS

PROLOG	7
Capitolul 1	11
Capitolul 2	20
Capitolul 3	27
Capitolul 4	44
Capitolul 5	53
Capitolul 6	64
Capitolul 7	72
Capitolul 8	78
Capitolul 9	89
Capitolul 10	106
Capitolul 11	121
Capitolul 12	130
Capitolul 13	136
Capitolul 14	142
Capitolul 15	147
Capitolul 16	160
Capitolul 17	166
Capitolul 18	178
Capitolul 19	189
Capitolul 20	209
Capitolul 21	217
Capitolul 22	239
Capitolul 23	246
Capitolul 24	253
Capitolul 25	259
Capitolul 26	266
Capitolul 27	271
Capitolul 28	284
Capitolul 29	299
Capitolul 30	312

CAPITOLUL 1

J.J. – cel care mi-a salvat viața

„Copilului poți să-i spui tot, tot; întotdeauna m-a uimit cât de puțin cei mari, tații și chiar mamele, își cunosc copiii. Copiilor nu trebuie să le ascunzi nimic sub pretextul că sunt încă mici și e prea devreme pentru ei să știe ceva. Ce idee tristă și nefericită! Și ce bine își dau seama copiii că părinții lor îi cred prea mici și prea neștiutori, când ei, în realitate, înțeleg totul. Adultul nu știe că, până și în chestiunea cea mai dificilă, copilul îi poate da un sfat util.”

— F. M. DOSTOIEVSKI —

J.J.

15 aprilie 2000

— Bunico, chiar ne părăsești? Cum poți să pleci așa, pur și simplu?

— Joanna, mi-a spus atunci fratele meu Rafal, bunica nu ne părăsește! Nici ea nu vrea să plece. Trebuie să înțelegem că mătușa Marta are mai multă nevoie de ea acum decât avem noi.

— Nu, Rafal! Nu am cum să înțeleg așa ceva! Și cum de trebuie să plece atât de repede?

Se uitau cu toții mirați la mine. Nu erau bulversați de întrebarea mea și nici măcar deranjați, ci doar se simțeau vinovați pentru că toți știau adevărul, mai puțin eu.

Credeau că așa mă protejează, însă totul căpăta o amploare și mai mare în sufletul meu. Pentru că acea zi trebuia să fie una specială. Și chiar era. Sau fusese, până în momentul în care bunica s-a apropiat și mi-a spus că va pleca.

Părinții mei au așteptat să se retragă toți invitații chemați la ziua mea. S-au așezat la masă și m-au chemat și pe mine. De obicei, nu făceau așa ceva. Simțeam o ușoară tensiune și se vedea pe fețele lor că voiau să îmi comunice ceva important. Mă întrebam ce vor ei să discute cu mine, un copil. Pe mine și pe sora mea, Agata, nu ne includeau niciodată în discuțiile serioase de adulți. Și doar arareori îl includeau în asta pe Rafal, care era mai mare decât noi.

Mi-am zis că poate aveau să îmi mai ofere un cadou, deși primisem mult mai multe decât la orice altă aniversare.

Mama și tata o lăsară pe bunica să vorbească. Își găsisese cu greu cuvintele prin care să mă anunțe că urma să ne părăsească. Și, cum toți știau deja totul în afară de mine, am izbucnit și mai rău în plâns. Nu puteam să accept așa ceva! Nu ea! Nu bunica mea! Cea mai gingașă ființă din lume, care mi-a fost alături încă de când m-am născut. Și acum să îmi spună că urma să plece a doua zi! Asta era cea mai cruntă dezamăgire pe care o trăisem până atunci. Nu puteam să accept că bunica mă părăsea și nici nu îmi păsa motivul pentru care o făcea! M-am întrebat atunci: „Pe mine cine mă va mai iubi?”

— *Nu poți să faci asta, bunico!*

— *Joanna, draga mea, chiar dacă ești cea mai mică, am pretenția să înțelegi! Știi că am crescut o nepoată isteată. Și mie îmi este greu să plec și știți cât vă iubesc, dar nu există altă soluție.*

— *Ba da, bunico, întotdeauna există o soluție, cum spui mereu! Sau poate sunt doar vorbe, din moment ce îi alegi pe ei!*

Cu greu îmi stăpâneam plânsul și, deși sufletul mi se întristase și mai mult, tot speram că bunica va găsi o rezolvare. Mereu găsea. Însă ea doar mi-a spus:

— *Joanna, crede-mă, asta este singura variantă corectă!*

— *Nu poate fi, bunico! Nu este corect! Eu ce o să mă fac fără tine?!*

16 aprilie 2000

Dimineața, când m-am trezit, am simțit mângâierea razelor de soare ce pătrundeau prin perdelele subțiri, încălzind astfel camera și îmbrăcând-o în culori calde. M-am trezit ca în oricare altă zi, însă mi-am adus aminte că, doar cu o zi în urmă, fusese ziua mea de naștere. Deși inițial nu simțisem nicio schimbare în corpul meu, adică nu mă vedeam cu nimic mai specială că aveam cu un an mai mult față de primăvara trecută, imediat ce m-am privit în oglindă mi-am amintit. Am rămas o clipă blocată în fața propriei mele reflexii. Eram îmbrăcată în cămășuța roz cu flori de liliac pe care bunica mi-o cumpăraseră cu mare drag acum un an și pe care încă o port, pentru că nu crescusem atât de repede încât să nu îmi mai vină. Și imediat cum mi-am atins codițele împletite de bunica, m-am întristat.

Mi-am adus aminte și am realizat ce era acel sentiment ce îmi invadase brusc sufletul. Era tristețe, deoarece ceva îmi lipsea în interiorul lui: „Bunica! Bunica pleca!”

Îmi priveam părul frumos împletit de ea cu o seară înainte și mă temeam că avea să fie ultima dată când, cu răbdarea și delicatețea caracteristice, îmi atingea părul. Și, pe cât eram de bulversată la gândul că nu aveam să o mai văd, pe atât de detașată mi se părea mama. Am observat-o când în sfârșit am ieșit din camera mea și m-a durut atitudinea ei. Dincolo de asta, a îndrăznit chiar să spună că poate era mai bine că bunica pleca!

Cum ar putea să fie vreodată mai bine!? Știu că a spus-o la supărare sau poate că exista puțină gelozie în interiorul său pentru că o iubeam atât de tare pe bunica. Când a văzut că nu mai terminam cu lamentările și mă văitam ca și cum eram singura care suferea după bunica, chiar indignată la un moment dat că toți ceilalți acceptau plecarea ei cu atâta ușurință, m-a privit cu o oarecare mânie în privire. Asta m-a făcut din nou să plâng, după ce abia reușise bunica să mă calmeze puțin. Atunci mama nu s-a mai putut abține și m-a certat:

— Ajunge, Joanna! Prea multă smiorcăială! Poate este chiar mai bine că pleacă bunică-ta, că prea te-a răsfățat de nu îți mai vezi lungul nasului! Frații tăi nu au nimic de comentat, dar tu, obraznico, ne sfidezi atât pe mine, cât și pe taică-tu! Oare nu e și bunica lor? De ce trebuie să faci atâta dramă? Pleacă și cu asta basta, nu uita totuși cine îți sunt părinții!

Am privit-o atunci pe mama ca și cum ar fi fost o străină. Aproape că nu înțelegeam nimic din ceea ce voia să îmi transmită și, cu atât mai mult, nu înțelegeam cuvântul „dramă”. Și, totuși, știu că în privirea mea nu era respect, nici iubire, ci dispreț, sentiment de care nu fusesem capabilă până atunci. Era o trăire total străină de mine, dar nu mă puteam abține, căci mă temeam de ea tocmai din motivul cu care mă amenința, că îmi va fi alături mult mai mult de acum înainte, pe când bunica nu va mai fi. Tocmai de aceea m-am adresat fără niciun regret bunicii:

— De ce nu pleacă mama să stea cu ea? Este și sora ei, nu?

Atunci l-am văzut pe tata, care fusese absent până în acel moment, că se ridică de la masă și se repede nervos către mine. Am crezut că mă va lovi, pentru că vedeam în ochii lui toată ardoarea pe care mânia și-o oferă, plus mâna lui deasupra mea, care a fost oprită la timp de bunica. Tata nu apucase să îmi spună decât „Cum îndrăznești?”

Dar cum să nu o fi făcut?! Când era vorba să îmi apăr ce aveam eu mai de preț atunci – pe **bunica**. Și tot ceea ce îmi oferea ea – **iubire necondiționată**.

Nu am înțeles atunci prea multe din vorbele bunicii. Știam că tata nu mai fusese agresiv față de noi până în acea zi. Sau cel puțin așa credeam eu. Și, drept vorbind, nici nu prea avea cum, la cât de absent era. Însă, în acel moment, i-am observat furia din privire, care era ceva nou pentru mine, pe care bunica a reușit totuși să o tempereze într-o clipă, doar cu câteva vorbe.

Și ce și-au spus unul altuia mă speria încă și mai tare, pentru că nu am înțeles totul, însă privirea tatălui meu nu prevestea ceva prea bun sau pe care să îl fi așteptat cu nerăbdare.

Îmi notez aici, să nu uit și să înțeleg mai bine când voi crește.

— În prezența mea, tu nu te atingi de un fir de păr de-al copiilor ăstora! Proasta de fie-mea poate să stea să o bați cât vrea, dar, până voi pleca din casa asta, copiii

ăștia sunt încă sub protecția mea! Așa că să nu îndrăznești, Patrick!

Atunci tata a lăsat instantaneu mâna jos. L-am privit cu frică, deși el nu se uita în ochii mei, ci s-a repezit către paharul de vin și, după ce l-a golit pe tot dintr-o înghițitură, a ieșit din bucătărie, adresându-se în același timp tuturor înainte de a părăsi încăperea:

— Să vă așteptați ca lucrurile să se schimbe de acum înainte în casa asta! Nu o să vă mai faceți voi de cap cum vreți și eu nu o să mai fiu prostul vostru!

După ce tata a plecat din bucătărie, nimeni nu a mai spus nimic, nici măcar eu. Nu mai plângeam, fiind prea șocată că aproape trezisem violența pe care începusem să o percep ca făcând parte din el. Până atunci, eu fusesem mereu protejată, dar frații mei sau mama nu fuseseră scutiți. Eram mult mai mică pe atunci pentru a înțelege, însă nu eram chiar străină de furia lui, dacă stau să mă gândesc bine. Mult înainte de a pricepe ceva, am observat când i-a dat o palmă mamei, lovind-o cu o mare ușurință, ca și cum ea nu ar fi fost nimic. Când am văzut asta prima dată, m-am speriat teribil. Am fugit atunci în brațele bunicii, unde mă simțeam în siguranță. I-am povestit scena la care fusesem martoră și ea m-a strâns și mai tare într-o îmbrățișare, fără să îmi spună ceva în schimb. Nu am discutat niciodată cu nimeni despre acel subiect, dar am văzut în ochii mamei o tristețe pe care nu am uitat-o. Deși niciunul dintre adulți nu vorbea despre asta, eu știam că nu era bine, că nu era ceva normal.

Tata devenea așa de fieceare dată când bea. Cel mai mult mă întrista când vedeam că bea lichidul ăla din pahar, deoarece știam că, până să ajungă să termine o sticlă, se transforma deja în alt om. Și bunica mereu ne lua pe toți trei la ea în cameră, însă mama rămânea. I-am zis odată bunicii să o ia și pe ea, dar mi-a răspuns: „E alegerea ei!”

Acum nu știu cum ar trebui să mă mai simt. Sunt tristă că bunica urmează să plece, o iubesc atât de mult și îmi va fi dor de ea, dar nu vreau să fiu egoistă și să nu mă gândesc la mătușa și verișorii mei, care au acum mai multă nevoie de ea decât avem noi. Unchiul meu i-a părăsit și mătușa Marta este bolnavă, singură cu doi copii mici. Exact cum a fost mama când a venit bunica să aibă grijă de Agata și Rafal. Doar că mama mea nu era bolnavă, ci îl avea pe tatăl meu. Și apoi am venit și eu pe lume...

Nu îmi aduc prea bine aminte de unchiul meu. Știi doar că, de fieceare dată când se întâlnea cu tatăl meu, beau și mai mult împreună și, a doua zi, mama și mătușa mea erau triste, cu privirea în pământ. Asta mă face puțin să mă gândesc la verișorii mei, care poate sunt mai norocoși decât noi și cumva să îl apreciez pe unchiul meu dacă a plecat și i-a lăsat în pace.

În acest moment nu pot să mai zăbovesc prea mult cu tine, J.J., însă trebuie să îți spun ce am auzit aseară, când bunica m-a implorat să merg sus în cameră cu frații mei, spunându-mi că ne va urma și ea, apoi îmi va împleți părul și îmi va spune o poveste. Dar eu nu

am ascultat-o. Ceva m-a îndemnat să mai rămân, când am auzit-o că îi vorbea mamei mele folosind un alt ton decât de obicei. Ele două nici nu vorbesc prea mult, de altfel, deși sunt mamă și fiică. Nu ar trebui să mă mir prea mult când mama face același lucru cu mine!

Bunica îmi spune mereu că am noroc să am o memorie atât de bună. Reușesc să țin minte lucruri foarte repede, care apoi îmi rămân întipărite în minte sau mi se derulează în cap la infinit, până reușesc să le găsesc un loc. Însă asta nu e o binecuvântare întotdeauna. Uneori, devine un coșmar, mai ales cu lucruri de genul celor pe care le-am auzit aseară pândind la ușă, care sunt încă vii în memoria mea.

Din nou, nu am înțeles prea mult din conversația lor, însă, după cum ți-am spus deja J.J., tu o să mă ajuți să înțeleg lucrurile mai bine când am să mai cresc. Am să transcriu toată conversația lor, poate o să o înțeleg cândva.

CAPITOLUL 2

*„A nu pleca: un act de încredere și de iubire
descifrat deseori de copii.”*

— MARKUS ZUSAK —

J.J.

17 aprilie 2000

Poate ar trebui să îți spun „Bună dimineața, J.J.!”. Nu am avut niciodată un jurnal până acum, dar faptul că te-am numit atât de banal – Jurnalul Joannei – mi-a dat de gândit că ar fi mai indicat să îți folosesc doar inițialele: J.J. Când te numesc astfel, mă simt cumva conectată cu tine și am impresia că, undeva, cineva mă ascultă.

Apariția ta în viața mea nu a fost plănuită. Mie nu îmi place să scriu și o fac cu mult efort, însă am să